

זמני כניסת וצאת השבת

כניסת שבת: 19:02
שקיעה: 19:24
צאת השבת: 20:00
רבנו תם: 20:36

לפי אופק נתיבות שבת שלום ומבורך

המלון נתקם לשלוי נשמת מנחה בת נשימה - לבית לוי וסביבה בת נשימה - לבית כהן

בזמן התפילה וספר תורה אין לקרוא את העליון

אחד השבת

העלון מופץ באלפי עותקים בארץ ובעולם מוקדש לע"ג מור אבי רבי משה אלפסי בן עישה ז"ל

עיניים צופות לך - חובה לקרוא - סיפור מרגש ומסור חודר לימים אלו

דיון הלכתי בשולחן השבת

שאלות ותשובות אקטואליות שהועלו על שולחן של גדולי ישראל ש"ס א"א מודקדק ושלם כשר

חפניני הפרשה

"שפטים ושטרים תתן לך בכל שערך... משפט צדק"

מובא בספה"ק כי יש שבעה שערים באדם שעליו לשומרם בקדושה ואלו הם עינים אוזנים אף ופה, ואז נשמר כל הגוף בקדושה. וזהו "שפטים ושטרים תתן לך בכל שערך", ואומרו בכל שערך, נראה לבאר עפ"י ד"הט"ז (או"ח סי' תקפ"ב סק"ג) שדייק על 'מלוח על כל העולם כולו בכבודך' דהא דנכפלה תיבת כל הוא משום דמצינו הרבה פעמים רובו ככולו, וקמ"ל כאן שכולו ממש. ולפי זה - 'בכל' שערך להדגיש חיוב השמירה בכל השערים ממש ללא שום יוצא מן הכלל.

והכתוב פתח בלשון יחיד 'תתן לך' וסיים בלשון רבים 'ושפטו את העם', דע"י שכל יחיד ישמור על שעריו כראוי, הריהו מעורר זכות על הכלל, שע"ז ושפטו את העם משפט צדק. כי הרי אמרו חז"ל (קידושין מ:): "שהעולם נידון אחר רובו והיחיד נידון אחר רובו, עשה מצוה אחת אשריו שהכריע את עצמו ואת כל העולם לכף זכות וכו'". ואם יהיו בעולם ח"ו עבירות חמורות, אשר יש דעות שאין התשובה מועילה להם וכו' מ"מ בכח היחידים שומרי השערים כראוי לכפר אף על העוונות האלו ולהכריע בזה לזכותם של כל ישראל, דזהו שאמרו בגמ' 'מכריע את עצמו ואת כל העולם לכף זכות' רצ"ל הכרעה מוחלטת לצד זכות לגמרי בלי שמץ חובה. (כ"ק האדמו"ר מנדבורנא זי"ע)

"שופטים ושטרים"

בשבת הראשונה של אלול תמיד קוראים פרשת 'שופטים ושטרים'. בטעם הדבר כתב השל"ה הקד', כי באמת הא"ב של עבודת ד' זה שופטים ושטרים תתן לך - יש לאדם שערים, עיניים אוזניים, ומחויב הוא ליתן עליהם שופטים, שלא כל מה שירצה לראות - יראה, ולא את הכל לשמוע. שופטים - לשפוט מה ראוי ומה לא ראוי, ושטרים - להיות תקיפים. ובאמת הא"ב של עבודת ד' היא זהירות, שלא יהיה הפקר! שלא ילך אחר מה שמתחשק לו, אחר כל מראה עיניו, אלא, יחשוב מה ראוי לו ומה לא. (מרן ה'משגיח' רבי דב יפה זי"ע)

מה צריך הגבאי צדקה לעשות במטבעות ישנות

שאלה לדיון: מעשים שבכל יום שגבאי צדקה מוצאים בתוך הקופה מטבעות ישנות שכבר אין להם כל ערך, אולם מסתבר שבעוד כמה שנים יהיה להן ערך מסויים עבור אספני מטבעות. האם הגבאי צדקה מחוייב לשמור את המטבעות אצלו עד שיהיה להן ערך, ואז למצוא אספן שיקנה אותן ממנו, או שמותר לו להשליך אותן לפח האשפה?

תשובה: הגאון הגדול רבי חיים קניבסקי שליט"א הורה שאם כעת המטבעות אינן שוות כלום מותר לגבאי להשליכן לפח ואינו צריך להתעסק עמהן כלל. וכן הסכימו הגאונים רבי יצחק זילברשטיין, רבי מרדכי גרוס, רבי משה שאול קליין, רבי יעקב מאיר שטרן, רבי שמאי גרוס שליט"א.

ומה יעשה במטבעות שיוצאות במדינה אחרת

עוד יש לדון בדבר מצוי שאדם יש לו מטבע של יורו או דולר או לירה סטרלינג, שאלו מטבעות שיש להן ערך במקומן, אבל בארץ ישראל קשה לקבל את תמורתן, כי החלפנים אינם מתעסקים עם מטבעות קטנים, ואף עם שטרות של חמש ועשר ועשרים דולר אינם מתעסקים כמעט, וכדי לקבל את תמורתן משלם צריך למצוא מי שנוסע לאותה מדינה, שהוא בודאי זקוק לכסף קטן להוציאו בהוצאותיו, והוא ישלם תמורתן במזומן. והרבה פעמים מי שיש לו מטבעות כאלו אין שוה לו להתעסק בזה והוא מניחם בקופת הצדקה. האם הגבאי צדקה מחוייב להתעסק בזה?

תשובה: הסכימו כל הפוסקים הנ"ל שבכהאי גונא מכיון שהמטבעות כבר כעת יש שווי במקומן, בודאי מחוייב הגבאי לטרוח בהחלפתן למטבעות של ארץ ישראל, וזה חלק מתפקידו כגבאי צדקה.

אפשרויות לשליחת פתרונות:
(יש לשלוח את הפתרונות עד יום שלישי (תלמידי ח"ו ל עד יום ד'). חובה לצייין את כל הפרטים כדי להשתתף בהגרלה)
א. במייל: 7665190@gmail.com
ב. בבקס: 08-9941870
ג. בקו 'אור השבת' במספר טלפון: 079-590-47*2
ההגרלה הקרובה: יום חמישי, כ"ו אלול

צדק התורה

צמח בתוך מעים היכן מצינו צמח שגדל בתוך מעיו של אדם?

פרס החרדש: תו קניה באחת מרשתות המזון (על פי בחירת הזוכה),
+ שני זוכים - בספר "כאיל תערוג" על מורן הגוראי"ל שטיינמן זצ"ל
ההגרלה הקרובה: יום חמישי, כ"ו אלול

פתרון החידה מפרשת "ראה"

החידה: אין יתכן עגלה ערופה שנעשתה לפי כל הכללים, ובכל זאת לא הורגים אותה? פתרון: אם נמצאו שני מותים אחד על השני, את הלמטה לא הורגים כי הוא מכוסה וגם את הלמעלה לא הורגים כי הוא צף, וצריך שיהא על הקרקע. (ירושלמי, פאה לו.)

העלון להצלחת מר תומר סגרון ורעייתו תח' ניתן להצטרף לרשימת התפוצה במייל. שלחו מילת הצטרפות ל- keremyosef@okmail.co.il
לתגובות תרומות הארות והערות: 052-7148454
ניתן לשלוח גם בבקס: 08-9941870

אספורה

סיפור לפנת

תחילת זמן אלהי

במעלת הלימוד והחינוך
בפחיצת גדולי ישראל

הריב אלר צרוק לט"א

חובה לקרוא!

עיניים צופות לך

לפני העמידה למשפט, והם הסליחות. כמה שהם מועילות ומרעישות אף אחד לא יוכל לתאר, זה דבר אדיר. קודש קודשים. ומי שיכול, לאו דווקא קהילת בני ספרד הקדושים, אלא כל אחד ואחד יאמר סליחות בכל יום מתחילה ועד הסוף שכן נזכה להגיע ליום הדין בטוחים וסמוכים שעשינו ככל שיכלנו לעשות ואנו בטוחים שנצא זכאים מהדין שיקבע לנו את המשך חיינו לשנת תשע"ט.

כתוב בזוהר (בשלח סג ב) המתפלל לפני הקדוש ברוך הוא, צריך לבקש את בקשתו מעומק הלב כדי שישתק לבו לה' יתברך ויכוון את לבו, והעצה היא לבקש את הבקשות מעומק הלב! עומק הלב פירושו לבקש בשיא ההתרגשות, לצעוק ולחוש את הרעד במילות התפילה. את הסיפור הבא סיפר המגיד רבי אשר דרוק שליט"א:

אברך המתגורר בעיר רחובות התעורר בוקר אחד משנתו ולפתע חשכו עיניו, עינו האחת נפקחה, ואילו השנייה, כמו נהייתה נתונה תחת רטייה שחורה. חצי החדר שכנדה נותר חשוך.

בתחילה סבר כי מדובר בטעות. הוא נטל את ידיו ומיהר לשטוף את עיניו במים צוננים, אולם הדבר לא הועיל. מרוב פחד מיהר לחייג למוקד של קופת החולים. פקיד אדיב ענה לו. ומשהבין את מצבו נרתם לעזרתו והשיג לו תור בהול במרפאתו של אחד מטובי רופאי העיניים בארץ. הרופא בדק היטב, וכאשר סיים את הבדיקה המקיפה הודיע לו ביבושת כי חיידיק נדיר מזן שטרם נחקר די הצורך קינן בעינו וגרם לה להתנוון. הוסיף והבהיר לו כי אין בארץ הידע המתאים להתמודד עם חיידיק מסוג זה. פנה האברך לרופאים אחרים לשמוע חוות דעת נוספות, אולם כולם אמרו לו שאפסה כל תקוה להציל את עינו.

האברך התייעץ עם אחד מטובי עסקני הרפואה בארץ. ולאחר בירור מעמיק מצא כי בבית חולים נידח באחת ממדינות ארצות הברית נמצא רופא מומחה שכבר הספיק לצבור ניסיון רב בתחום זה.

דא עקא כי רופא זה מבקש סכום כסף רב תמורת הטיפול. מה לא יעשה אדם כדי להציל את ראייתו?! האברך לא חשב פעמיים; הוא גייס הלוואות מכל מי שרק יכול, בסיוע אותו עסקן נקבע מועד מזורז לפגישה, ומיד מצא עצמו בדרך לבוסטון בארה"ב, כשלבוא מלא תקווה לרפואתו.

מרפאתו של הרופא המומחה דמתה יותר למעבדה, החדר היה עמוס במכשירים שונים ומשונים בעלי עדשות ועיניות מוזרות למראה

המשך בעמוד הבא <

ח' כסליו תשע"ח בבארו פארק. מאיר לין איש עסקים מצליח מאוד בתחומו. יום אחד מקבל מיודענו מאיר מכתב. כמו ככל איש עסקים הוא בטוח בליבו שמדובר כאן בטח בעוד עסקה שטומנת בתוכה רווח של סכום עתק.

מאיר פותח את המכתב בזריזות ובהתרגשות. ומה שהוא רואה למול עיניו הוא פשוט לא האמין. עניו הושחרו. ליבו פעם בחוזקה, וחזהו עלה וירד כמו רוח נושבת.

וכך היה כתוב במכתב: "מר מאיר לין שלום וברכה, הנך מוזמן לבית המשפט המחוזי הנך מואשם בכך וכך עבירות, חמורות למדי. ואתה, מיסטר מאיר, אמור להתייצב בא' בתשרי, לא יאוחר ובו ביום נערוך דיון עם השופט הראשי העליון על כל השופטים והדיינים במצב דינך ופסיקת עונשך.

מאיר לא היסס וחיס מהר החל לסדר את כל הניירת במשרד כדי לבדוק על מה ולמה יש איזה שהוא צדק בדברי המכתב הלזה.

הוא אפילו גייס חברים וידידים שעבדו ושעובדים עימו במשרד וניסה לחקור אותם על איזה פריטים אישרו להוציא או אלו דברים עשו מתחת לאפו בלי רשותו.

השעות נוקפות, הזמן הולך בזריזות יותר מתמיד והמתח עולה וגובר. והנה. סוף סוף מגיע יום המשפט מאיר שלנו כולו לחוץ וטרוד. סוגר את דלת ביתו לא לפני שאומר שלום לו ולאשתו ויוצא לדרוכו. בא נעצור פה.

הסיפור הזה, לא היה ולא נברא. אבל משל זה כן. זה משל לחיינו זה עתה שאנו עומדים להתפלל לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, לקראת יום הדין. איך אתה נראה אם לא יותר ממצבו הגרוע של מאיר איש העסקים, שזה עתה מפשפש במעשיו ומחפש את עונותיו. כך כל אחד צריך להרגיש ואף יותר מזה. זה היום שקובע לך את המשך חיך האם תחיה או חלילה לא. הכל בידיים שלך תתרכז בבקשות ותכוון במתק שפתיים ובהכנעה.

ובפרט בעת הזאת שנוהגים לומר סליחות מידי יום ביומו שצריך לכוון על כל המעשים שעשינו במהלך כל השנה.

ולא רק זה. הקב"ה נתן לנו אף טיפים כדי להגיע ליום הדין ולעמוד במשפט מלאי אמונה לאל פחד ומורא.

איפה שמעתם כזה דבר, שהשופט מרים טלפון לנאשם ואומר לו תשמע אני רוצה להוציא אותך זכאי מהתביעה ולכן תעשה כך וכך...

אין כזה דבר בעולם!! אבל בורא עולם שהוא אבא שלנו, הוא דואג לתת לנו טיפים

יסוד כל ההשפעות - קשויט עצמך

רשכבה"ג מרן ראש הישיבה הגראי"ל שטיינמן זיע"א:

כפי הידוע, כל אדם במשך הזמן שמתעסק בחינוך יש לו ניסיון בחינוך. רבים הם הפרטים אשר יש לדון בהם בסוגיות החינוכיות, אך עיקר עלינו לדעת, כי יסוד כל ההשפעות הוא על ידי הדוגמא אישית. כמו שהגמרא אומרת, 'קשויט עצמך', אי אפשר שהמחנך יאמר דבר והוא עצמו אינו בסדר בדבר זה. וזה לא קל.

תשעים אחוזים הצלחה נחשבים לכישלון!

כ"ק מרן אדמו"ר מצאנו שליט"א:

צריכים לידע, כי תשעים אחוזים הצלחה בחינוך, נחשבים לכישלון.

כל זמן שלא עשה המחנך די עבור כל תלמיד ותלמיד, לא יוכל לרחוץ בניקיון כפיו, ורק בשמים יודעים להעריך אם באמת עשה כפי יכולתו עד מקום שידו מגעת.

מי שאינו מסוגל לאהוב כל ילד שלא יהיה מלמד

כ"ק מרן אדמו"ר מערלוי צוק"ל:

כדי להצליח בחינוך, על המלמד לאהוב את הילד ולהראות לו חיבה. לקדם אותו כל בוקר בחמימות בברכת ברוך הבא.

הילד שמרגיש שהמלמד אוהב אותו יתחבר יותר ללימוד, וכן יהיה מוכן לקבל מוסר מהמלמד, ואם יצטרך ח"ו להיענש על ידי המלמד, יקבל זאת בהבנה. הילד חייב להרגיש שהמלמד אוהב אותו, מי שאינו מסוגל לאהוב כל ילד וילד, שלא יהיה מלמד.

המלמד תורה

לבן עם הארץ

מרן רה"י חכם שלום כהן שליט"א,

נשיא מועצת חכמי התורה:

הגמרא אומרת, כל המלמד בן חבירו כאילו ילדו, שנאמר, אלה תולדות משה ואהרן נדב ואביהוא. וכי הם היו בניו של משה? אלא, ללמדנו שכל המלמד את בן חבירו כאילו ילדו. ובגמרא בסנהדרין, כל המלמד בן עם הארץ מובאת לשון חזקה יותר: כאילו עשאו, ועליו נאמר, כל המוציא יקר מזולל כפי תהיה. כי מי שמלמד בן עם הארץ נחשב כאילו ממש עשאו, כביכול דומה לבוראו, ועל זה נאמר "כפי תהיה".

אספרה

סיפור לפנה"ס

באפשרותכם לזכות את הרבים ללא כל מאמץ! אם אירע אתכם או מכירים סיפור מחזק שלחו אלינו בית 'אור השבת' רח' חזני 1133/4 נתיבות ולציי עבר 'אור השבת' או בפקס: 08-9941870

איוורף טלוי פרמאנים ופסטרות

עיניים צופות לך

והרופא לא פסח על אף אחד מהם שעה ארוכה נמשכה הבדיקה המתישה כשבסיומה הושיב הרופא את האברך על כיסא והחל להרצות את תוצאות בדיקתו.

'צר לי להודיעך' כי כל הבדיקות מראות שלא תשוב לראות בעיניך, וגם יש חשש שהחיידק עומד לעבור לעין השנייה, ולכן מומלץ לעקור את העין החולה ולקבוע תחתיה עין תותבת. ואם לא תעשה זאת בימים הקרובים אתה תמצא את עצמך עיוור בשתי עיניך.

האברך היה בהלם מוחלט, לאחר השקעה וטרחה מרובה ולאחר תקוות כה גדולות התנפץ חלומו, ולבו נשבר לרסיסים, הוא קם מהכיסא ובקושי הצליח להוציא מפיו כי הוא מבקש ארכת זמן של יום או יומיים כדי לענות את תשובתו. בעיניים דומעות ובלב שבור יצא מחדר הרופא אל הרחוב השקט.

במרחק של רחובות ספורים מהמרפאה שכן בית כנסת של הקהילה היהודית הקטנה. בית הכנסת הייתה ריקה מאדם אך הייתה פתוחה והאברך נכנס ומצא את עצמו מול ארון הקודש, כשעיניו מוצפות בדמעות רותחות. והחל להתייפח כפי שמעולם לא התייפח. הוא עצם את עיניו ואמר בתחנונים: 'סליחה... בושתי ונכלמתי להרים פניי אליך, ריבון העולמים. אנא, סלח לי על חמישים השנים שבהן לא זכרתי להודות לך כיאות על אחת מאלפי אלפים ורבי רבבות הטובות שעשית עמדי מעודי ועד היום הזה, על כוח הראייה המופלא שחננת אותי. אף ברכות השחר שבהן הייתי אמור להודות על הראייה נאמרו על ידי בכל בוקר בפיזור הדעת. אנא מחל לי' כך, במשך שלוש שעות רצופות עמד האיש כשפניו טמונות בפרוכת, ופיו אינו פוסק מלהביע תודה לריבון העולמים על שנים ארוכות שפעלו עיניו כשורה וסייעו לו באין ספור מצבים, כשהוא מפרט פרטים שונים שזכר.

והודה גם על יתר איברי הגוף ותועלתם, והכל תוך בכי לאחר שחש האברך כי הוקל משאו הכבד, עצם את עיניו בשנית והוסיף תפילה בלב שבור על עינו המצויה בסכנה, שידי אדם קצרו מלהושיעה, ורק אדון הנפלאות יכול להצילה. 'ריבנו של עולם', התחנן האברך, 'אנא תן לי את ההזדמנות לתקן את אשר עויתי. הוציאה ממסגר נפשי כדי שאוכל להודות את שמך, והצל את עיניי מכיליון כדי שאוכל להודות לך עליהן מעתה ועד עולם.

יצא מבית הכנסת בלב קל יותר, אחר הצהרים מאוחרת. מבלי לדעת מדוע נשאוהו רגליו בשנית למרפאתו של הרופא. שעת קבלת הקהל כבר הסתיימה, אך הוא התחנן בדמעות לפני הרופא כי יואיל לבדוקו בשנית. הרופא

עמד לגחך למשמע הבקשה, אך משהביט בעיני האברך האדומות מבכי נכמרו רחמיו והוא הסכים. חיבר את החולה למכשור המשוכלל והביט במיומנות בצגים שלפניו. מרגע לרגע הבחין האברך כי משהו מתרחש. מפי הרופא המכובד בקעו קריאות התפעלות באנגלית טיפוסית: 'איטס וונדרפול! איי דונ'ט בליוו איט!'. מאי שם הופיעו עמיתים למרפאה בחלוקים לבנים. לפי התדהמה שניבטה מפניהם הבין האברך כי אכן אירע הנס. העין, שמבחינה רפואית כבר נחשבה כמתה, שבה לפתע לגלות סימני חיים. ביום שלמחרת כבר נערך הניתוח שהשיב לו את ראייתו, וכמה ימים לאחר מכן שב האברך לארץ כשהוא מלווה בכינוי שהוצמד לו מפי הרופא: 'נס מהלך'. את קבלתו הוא לא שכת. מאותו יום ואילך לא פסק האברך מלהודות בכל עת מצוא. בשבת שלאחר מכן ערך האברך 'קידושא רבא' בבית הכנסת, ובסעודה סיפר ברוב עם את סיפורו. אלא שבכך לא תם הסיפור. כחודשיים ימים לאחר מכן קיבל האברך שיחת טלפון בלתי צפויה: 'אינך מכירני' פתח הדובר שמעבר לקו, 'אך אורח הייתי בבית הכנסת בשבת שערכת את סעודת ההודיה. הקשבתי לסיפורך המפעים והחלטתי לנסות להעתיקו. בבית שתי בנות מוצלחות, בנות עשרים ושמונה ושלושים ושתיים. מה לא עשינו והיכן לא התפללנו כדי לזכות לראותן מקימות בתים בישראל, אולם ללא הועיל. בעקבות סיפורך החלטתי לנקוט יוזמה משלי: ביקשתי מבנותיי לפרשם על דף פרטים רבים ככל האפשר שעליהם תלך שעות חובה להודות. כך עשיתי גם אני, ולאחר מכן התכנסנו כל בני המשפחה יחדיו כדי להודות על כל הפרטים שרשמנו, וההמשך היה למעלה מכל דמיון. לפני כשלושה שבועות זכיתי לארס את הבכורה, ואמש זכיתי לארס גם את השניה.

גם אנו זכינו לראות בעינינו מה גדול כוחה של תפילת הודיה הבוקעת ממעמקי הלב.

השבוע, לאחר אסון טביעתה של הילדה אביטל רחל נזרית ע"ה, רבי חנניה צ'ולק סיפר, שעלה אל מעונו של מרן רבי גרשון אדלשטיין שליט"א, ושאל אותו על האסונות הנוראיים שאירעו בימי בין הזמנים (כ"ו 6 טביעות של פעוטים, וכ" 200 רקטות שנורו), מדוע הם באו דווקא כעת? ענה לו מרן שליט"א, אין ספק שזה בגלל ריפיון בלימוד התורה. ואם כן, קוראים יקרים, אנו בעצם עוצרים את האסונות שיש בעם ישראל. כ"ש בחודש א-ל-ו-7 שאנו באים לקראת המשפט שלנו האישי שאנו צריכים להתחזק בלימוד התורה.

ועוד נזכה בעז"ה לראות ישועות בנקל!

"שופטים ושוטרים תיתן לך בכל שערך..." (דברים טז, יח)

היצור הכי רע כעת עליך

כלי רצון צו עם רצון הכירו את האנדרה החודש:

בשל"ה הקדוש זיע"א, מביא ע"ד המוסר רמז במש"כ "תתן לך", עפ"י מה שכתב בספר יצירה, שיש ז' שערים באדם שבהם אפשר לעלות מעלה מעלה, וגם לרדת לאבדון מטה מטה. והם ב' אוזניים ב' עיניים ב' נחיריים, האף והפה. וכל דבר שבא לעשות איתם צריך לתת לו שופט אם לעשות ואם לחדול וגם צריך שוטרים לקיים החלטת השופט שיש לחדול.

השופט הלא היא הנשמה והשכל, והשוטר היא יראת ה' הטהורה העומדת לעד (וכמבואר ב"שערי תשובה", לרבינו יונה בעיקר החרטה שכתב, ויתחרט וכו' איך לא היה פחד אלוקים לנגד עיני ולא יגורתי מפני האף והחימה וכו' ומבואר דאילו היה פחד אלוקים לנגד עיני לא היה חוטא).

ובספר חובת הלבבות (שער ה', פרק ה') כותב את דבריו המופלאים והנוראיים וז"ל: בן אדם ראוי לך לדעת כי השונא הגדול שיש לך בעולם הוא יצרך, הנמשך בכוחות נפשך ומהעורב במזג רוחך, והמשתתף אתך בהנהגת חושך הגופניים והרוחניים, המושל בסודות נפשיך, בעל עצתך בכל תנועתך הנוראות והנסתרות, האורב לפתות פסיעותיך, ואתה ישן לו והוא ער לך, ואתה מתעלם ממנו, והוא אינו מתעלם ממך, לבש לך בגדי הידידות ועדה עדי האהבה לך ונכנס בכלל נאמניך ואנשי עצתך וסגולת אוהביך, והוא מורה אותך בחיציו הממיתים לשרשך מאריך החיים וכו', ואם תהיה נזהר ממנו ותזמן לו שלוחי שכלך להלחם אתו בהם ותסלק חיציו מעליך תנצל ותמלט ממנו בעה"י.

נורא ואיום הוא, אשר האויב הגדול של האדם נמצא בתוך תוכו ומעורב בכוחות נפשו ומושל בסודות נפשו והוא המייעץ לכל תנועה והנהגה ואם חשבנו עד עתה שאנחנו מחליטים ועושים ע"פ החלטתינו שלנו, הנה מבואר כאן שלא אנחנו, כי אם היצר השונא הגדול הוא החושב בשבילנו והוא מחליט ויועץ עלינו בכל כל.

זאת ועוד, שאין אנו מרגישים בו כאויב כי לבש לך בגדי הידידות והוא מתחזה כאוהב וידיד ונכנס בכלל נאמניך, כידוע שכל מדינה משתדלת להכניס איש משלה בוועד המלחמה של האויב, והוא יועץ להם להמיתם ולהכשילם. [עיין שמואל ב' יז, בעצת אחיתופל לאבשלום עיי"ש]. (מספר "זהב משבא", ועיי"ש עוד דברים נפלאים בזה).

וכן הוא ממש היצה"ר שנראה כידיד אוהב ויועץ לנו, וכל רצונו לשרש אותנו מארץ החיים, ורק ע"י שופטים ושוטרים בכל שערך תנצל ותמלט ממנו בעזרת השי"ת.

ויה"ר שזנכה תמיד לעשות רצון השי"ת מתוך בריאות ונחת ושמחה אורך ימים ושנות חיים בטוב ובנעימים.

עברת שלום ומבורך

חדש!! ניתן לשלוח אלינו תגובות הארות והערות גם למייל: or7148454@gmail.com

"ארבעה דברים צריכים היזוק" (ברכות)
ויתזוק בהם האדם בכל כוחו (רש"י)

היזוק

סיפורים מחפזים

מדור תמיהות וקושיות

אשכול יוסף

הגאון רבי יוסף חי סימן טוב שליט"א

"שום תשים עליך מלך אשר יבחר ה' אלהיך בו מקרב אחיך תשים עליך מלך"

וגו" (י"ז ט"ז)

מפני מה אין מלך מברך "ברוך שעשני מלך"?

בשור"ת מנחת מחבת (ח"ב סי' קס"ב עמ' ש"ל) הקשה למה מי שנתמנה מלך על ישראל אינו מברך "ברוך שעשני מלך", שהרי גם למלך יש מצוות יתירות משאר המון העם, וכמו שנוהגים לברך שלא עשני גוי עבד ואשה כדאיתא במנחות (מג:), וביארו הראשונים שטעם הברכה מפני שנתרבה בנו מצוות יתירות שלא נוהגות בהן, כמו כן יברך המלך "ברוך שעשני מלך"?

ישו"ב א'

כדי שלא ידום לבנו על שאר אחיו

המנחת מחבת מרמז מפני שבמלך נאמר (דברים י"ז, כ') "לבלתי רום לבנו מאחיו" מפני כך אם יברך בכל יום שעשני מלך ירגיש התנשאות יתירה על ישראל, ויעשה היפך מה שצוית אותו התורה, לכן אין מברך "ברוך שעשני מלך". ויש להוסיף שמצינו שטעם זה שלא ירום לבב המלך אסרה התורה על המלך שלא ירבה לו כסף וזהב, כמבואר בראשונים ובמפרשים, וכמו כן י"ל שאם בכל יום יום יברך שעשני מלך, עלול להתנשא על המון העם, ויש עוד לעיין בזה. ואין להקשות שהרי כל אחד ואחד מישראל מברך בכל יום שלא עשני אשה, והיאך יציל שלא יפעל יתנשא בנפשו, לק"מ דיש לחלק בין ברכת שלא עשני אשה, שכל האנשים מעם ישראל מברכים אותה, ולכן אין חשש שיבוא לידי התנשאות, כי אינו דבר מיוחד באיש אחד כמו מעלת מלך].

ישו"ב ב'

תיקנו לברך רק על דבר קבוע שלא יסוד לעולם

ע"ל ששונה ברכת שלא עשני גוי לפי שחוק היהדות קבועה בנו, ולא תסור מאיתנו לעולם, שאין האדם יכול להסיר מעליו יהדותו בשום אופן שבעולם, וגם אם ח"ו ימיר את דתו, נותר הוא יהודי ולא יועיל לו כלום. וכן האיש מברך שלא עשני אשה מטעם זה, כי אי אפשר לאיש להיות אשה לעולם. משא"כ מלך אינו בהכרח שתמשך מלכותו עד יום מותו, וכל המלכים מלפנים ועד עתה יזכירו זאת. ממילא לא שייך כלל שיברך המלך ויתפאר על דבר זמני, ושמא למחר או אפילו אחרי רגע אחד מעת שבירך, כבר לא יהיה מלך, אלא כאחד מפשוטי העם.

ישו"ב ג'

תיקנו לברך רק בדבר שלא נעשה על ידי בחירת האדם

עוד יש ליישב בס"ד על פי מה שביאר הט"ז (או"ח סי' מ"ו סק"ה) שהב"ח חולק על סברת הרמ"א שגר מברך ברוך שעשני גר, מפני שמה שהגר נכנס לדת ישראל זה על ידי בחירתו, ולא עשאו השי"ת מתחילת בריאתו לגר שיקבל דת ישראל על כורחו, על כן אין לגר לומר ברכה זו. ובזה ניחא גם לעניין מלך, שמפני שלא עשאו הקב"ה מלך על ישראל על כורחו, כמו שעשה השי"ת את היהודי חצוב משורש נשמתו ולא מנשמת הגויים, אלא המלך נעשה על ידי בחירתו ורצון העם, לכן אין מברך על זה.

ישו"ב ד'

ע"ל על פי מה שכתב המגן אברהם בשם המקובלים שברכות אלו, שלא עשני גוי עבד ואשה, מברכים על יציאת נשמתו בלידה, שלא נדבק בה נשמת עכו"ם או עבד ואשה. ולפי"ז מיושב שלא שייך שיתן המלך שבח שלא נדבק בנשמתו נשמת ישראל הדיוט, שאין בזה שום פגם, ועוד שאין שום חילוק בין נשמתו לנשמת כל ישראל.

רבים מבאי ביתו של החפץ חיים היו עדי ראיה ושמיעה איך שבחצות לילה - כשכל בני הבית ישנו שנתם, ובחוץ שררה דומיה - היה נכנס לחדרו, נועל את הדלת על סוגר ובריח. אחדים ממקורביו היו עומדים פעמים מאחורי הדלת, וברטט היו מקשיבים איך הוא שופך שיח ומשתפך לפני קונו. דבריו היו חריפים ובוררים. בתחלת דבריו היה נותן שבח והודאה לבורא עולם על כל אשר נמלהו, היה מפרט כל מאורע בחייו, על כל פרט ופרט היה מסתכל כעל זכות גדולה, והיה נותן שבח והודיה על החסד הגדול שעשה עמו הקב"ה. ומכיון שגמר לשבח אודות פרשת חייו הפרטיים, התחיל לדבר בזכותם של כלל ישראל, וכאן שינה לא רק את סגנון דבריו, כי אם גם את קולו. הוא הפסיק להיות המודה והמתודה, והתחיל להיות תובע: "מה נתת לנו? נתת לנו תורה גדולה קדושה ונצחית, הרי היא היתה תורה חתומה וסתומה, ומה עשינו עבורך? פתחנו את התורה, נתנו לך את הנביאים, את חכמי התלמוד, את גאוני התורה, קשרנו כתרים לתורה שבעל פה, ומה קבלנו עבור זה? צרות, רדיפות והריגות, ואנו לא התכוננו לכל זאת; בכל ארצות פזורינו לקחנו את התורה עמנו, היצלנוה מיד אויבינו, ועד היום היא נישאת בידנו - אנו מחזיקים בה בחוזקה". עד כאן היה החשבון, ומכאן ואילך התחיל לתבוע את החוב: "כמה זמן עוד נחכה? עד מתי? הרי אנו כבר כולנו שבורים כחרס הנשבר, הבט והתבונן אם עוד תמצא לב יהודי אחד שלם". לפתע החל להזעיק את צדיקי הדור שהלכו למנוחת עולמים: "אייכם", היה צועק, "למה אתם מחשיים? הרי אתם צריכים להיות התובעים עבורנו! נשמות קדושות, וכי כבר שכחתם הכל?!" וכך היה נוהג מידי לילה בלילה. וכשהאיר המזרח, היה שב ללימודו ומחכה לרגליו של משיח מתוך אמונה ובטחון שחוב יושלם.

בשנת תר"א, ערב שנת השמיטה, בחרה קהילת קרלין-פינסק המעטירה ברבי מאיר קרליץ כממלא מקומו של גאון הדור - רבי דוד פרידמן, ושיגרה אליו כתב רבנות, שנחתם עלדדידי מאות יהודי העיר, ובראשם רבי אברהם אלימלך פרלוב, האדמו"ר מסטולין-קרלין. בא רבי מאיר לראדיו, כדי לשאול בעצת החפץ חיים, אם יקבל את המשרה. בתחילה התנגד החפץ חיים לכך, כי רחוקה קרלין מוילנא, וליהודי כרבי מאיר אסור לפרוש מכלל ישראל. פרישתו ממחיצת רבי חיים עוזר ופעולותיו, כפרישה מכלל ישראל. אולם לאחר שפרנסי הקהילה נחפזו גם הם לראדיו והתחננו לפניו שישכים להכרתה, הרהר החפץ חיים ואמר: ענין גורלי כזה אי אפשר להכריע בו לבדי, צריך להימלך בדעת גדולים. ומכיון שקרבה שנת השבע, שנת השמיטה, ועוד מעט יבוא המשיח, כדברי חז"ל: "במוצאי שביעית בן דוד בא", ואלהיה הנביא יבוא לפני כן לבשרו - אין זה הגון שמישהו אחר יפסוק בדבר. בידענו שתוך זמן קצר הוא בא, מוטב נחכה לו ונשאיר עבורו את ההכרעה! אחד הנוכחים באותו מעמד חיך קלילות. כאשר הבחין בואת החפץ חיים, תפסו בשרוולו ואמר: "מר מסתפק בדבר? אצלי הוא בחזקת דאיו!"

באחד הימים נודע בבית ה"ישמח משה" שחתנו הגדול בעל "אריה דבי עילאי" עומד לבקרו. החתן היה אהוב עד מאוד על בני הבית ובמיוחד על חותנו. בני הבית שמחו מאוד לשמע ידיעה זו והחלו להתכונן לקבלת פני החתן החשוב. ה"ישמח משה" ישב כדרכו בחדרו שקוע כל כולו בתלמוד ובמפרשיו ולא נטל חלק בהכנות של בני הבית. והנה הגיעה השעה אשר נועדה לבוא החתן. כל בני הבית עמדו וצפו מבעד לחלונות לאורך הדרך, אך הוא אינו מגיע. עברה שעה ארוכה, ובני הבית המייחלים לבוא האורח, החלו דואגים. כל רגע נוסף הגביר את המתח, שמא אירעה חלילה תקלה בדרך. כאשר סוף סוף נראה מבעד לחלון האורח הנכנס הולך ומתקרב אל הבית, הדרדו מיד אחד מאנשי הבית לחדרו של ה"ישמח משה" ואמר בהתרגשות רבה: "הוא הגיע!" ה"ישמח משה" התנער מהרהוריו, לבש את בגדי השבת שלו, וחיש מהר יצא בריצה לקבל את פניו של אותו אורח גדול, שכל ימיו הוא מצפה לבואו - מלך המשיח - שהרי "הוא הגיע". אך מה רבה היתה תדהמתו כשנפגש פנים בפנים עם האורח, שלא היה אלא חתנו אהובו. לא יכול היה ה"ישמח משה" לשאת בגודל אכזבתו ונפל מתעלף! בני הבית מהרו להעירו, ואז שמעוהו ממלמל: "הוא עוד לא הגיע, זה לא הוא".

לפי כוונת האריז"ל הטבילה הראשונה שאדם עושה הוא צריך לכוון לבטל את מידת הכעס. שהרי כעס בגימטריא (עם הכולל - 150) מקווה (-150). למה? משום שאדם כועס מסתלקת ממנו הנשמה. ולכן טובלים במקווה שכועסים וכך מבטלים את מידת הכעס. מספר מורינו הגה"צ רבי משה אביחצירא שליט"א, סיפור מדהים, הבא ללמדנו עד כמה כוונה זו שייכת בטבילה שאדם טובל.

פעם מרן סידנא בבא סאלי זיע"א סיפר לתלמיד שלו מטבריה, רבי מסעוד מלול ז"ל, שפעם היה עם תפילין ויצא לו לכעוס על איזה אחד, ופשוט הוא קם והוריד את הטלית והתפילין. למה? כי הלך לטבול, משום ששתי שיש כעס טובלים וזו סגולה בדיקה שיש כוולה לבטל את מידת הכעס. אמר לו רבי מסעוד שבם הוא ראה את עושה כך, אמר לו הבבא סאלי, אם ראית אותי כועס גם אתה היית צריך לטבול! מבהיל!

יום השנה

לפטירת הוריתם או יקירכם מתקרב?
זוהי חובתנו לעשות ולהחזיר להם טובה
ונחת...

הקדישו גיליון זה
לעילוי נשמתם,

זוהי תועלת וזכות עצומה עבורם!
פעם בשנה!!!

חיגגו

052-7148454

ניתן להשיג את הספר "אשכול יוסף"
בפלאפון - 054-8460007